

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Preventie met data in het jeugdveld

Een inventarisatie van datagestuurde projecten in 8 gemeenten

Inspiratie van buiten, begin klein en sluit aan op wat de organisatie aan kan

VWS en VNG willen de praktijk van preventie bevorderen en professionaliseren. Niet door alleen voorbeelden van inhoud en beleid aan te reiken, maar vooral door een proces in te richten waarin gemeenten, kennisinstituten en VWS van elkaar leren in wat werkt in preventie om daarmee samen tot nog effectievere aanpakken te komen.

In 2017 is gestart met het netwerk 'koplopers preventie jeugd', waar gemeenten hun successen delen op gebied van preventie voor jeugd. Hieruit zijn twee publicaties voortgekomen.

Voor u ligt de volgende publicatie over preventie met data in het jeugdveld. Deze inventarisatie bevat 8 praktijkvoorbeelden, die op verschillende terreinen laten zien wat er mogelijk is en wat werkt wat betreft inzet van data voor preventie jeugdbeleid. Daarmee sluit deze aanpak ook aan bij het traject Volgen, Spiegelen, Leren (onderdeel van het Programma Sociaal Domein). In dit traject ontwikkelen gemeenten, rijk en kennisinstellingen aanpakken en voorbeelden van praktijken waarin monitoring en (big) data worden ingezet voor de lerende uitvoeringspraktijk. Oftewel tellen, vertellen en leren. Zie ook <https://www.programmasociaaldomein.nl/trajecten/volgen-spiegelen-en-leren-in-het-sociaal-domein/>.

Bij de beschrijving van de praktijkvoorbeelden is gekozen voor een scope waarbij kort inzichtelijk wordt gemaakt wat de aanleiding is van de start van een project, wat het nu in de praktijk oplevert en welke databronnen zijn ingezet om tot inzichten te komen.

Wilt u ook aan de slag met inzet van data voor preventief jeugdbeleid? Een eerste stap zou kunnen zijn om inspiratie van buitenaf op te doen, klein te beginnen en aansluiting te zoeken bij wat de organisatie aankan. Daarom hebben we de uitkomsten van de inventarisatie besproken in een workshop tijdens de bijeenkomst van het netwerk 'koplopers preventie jeugd' in april jl.

Daarbij lag het accent op het nemen van een eerste stap om zelf als gemeente te verkennen wat de mogelijkheden van datagestuurde werken zijn. Uit deze bijeenkomst kwamen drie inspiratie thema's waar de deelnemers kansen zagen:

- Het organiseren van een kennissessie over 'beschermende factoren'
- Op basis van data inzichtelijk maken wat 'het normale leven' is
- Onderzoeken hoe data kan worden ingezet bij het doorbreken van intergenerationele problematiek?

Graag gaan we ook met uw organisatie in gesprek over uw datagestuurde preventieprojecten. Wilt u meer informatie over het koplopersnetwerk, neem dan gerust contact met ons op.

Marion Smit
Directeur Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Kwetsbare Jeugd – Utrecht

Inleiding

Datawetenschappers en datacoaches van de gemeente Utrecht, actief binnen het domein van werk, zorg, gezondheid en samenleving, vormen samen het 'datateam Sociaal'. Zij ondersteunen het datagedreven werken zowel bij het maken van beleid als in de uitvoering. De focus ligt daarbij op een aantal opgaven waar de gemeente Utrecht en haar partners voor staan. Opgaven zijn bijvoorbeeld: 'Alle zorg en ondersteuning dichtbij en op maat' en 'Utrecht schuldenvrij'.

Vanuit deze opgaven wordt ook data-analyse ingezet om het handelingsperspectief rond kwetsbare jongeren te vergroten. Jongeren kunnen kwetsbaar zijn als zij bijvoorbeeld het risico lopen om langdurig zorg nodig te hebben of dreigen hun startkwalificatie niet te behalen. Samen met partners zoals leerplicht, jeugdgezondheidszorg, buurtteams, Samen Veilig en SterkVO wordt data geduid, en besproken hoe inzichten kunnen worden omgezet naar handelen.

In de praktijk

Als verdieping op de gegevens over zorggebruik hebben de partners uit de kenniskring jeugd bedacht te kijken naar 'cliëntroutes' of 'cliëntpaden'. Hoe ziet de ontwikkeling van zorggebruik er uit? Zijn er bepaalde deelpopulaties te onderscheiden die routes doorlopen die misschien minder gewenst zijn? Denk aan stapeling van zorg, snelle opeenvolging van zorg/ondersteuning door veel verschillende aanbieders of ontwikkelingen richting steeds zwaardere zorg.

De datawetenschappers van het datateam proberen deze routes in kaart te brengen door data over zorggebruik van verschillende partners met elkaar te vergelijken. Een voorbeeld is trajecten waarin crisishulp voorkomt. Waren deze jongeren eerder in beeld? Zo ja, bij wie dan? Met deze informatie gaan we vervolgens met elkaar in gesprek om de data te duiden. Wat zien we voor patronen? Kan anders handelen impact hebben op deze routes waardoor jongeren bijvoorbeeld eerder en passender worden geholpen?

Databronnen

- Informatievoorziening jeugdwet (iJW): gebruik jeugdhulp
- Buurteamorganisatie Lokalis: gebruik ondersteuning buurtteam
- Werk & Inkomen: bereik bijstand en schulddienstverlening
- Leerlingzaken: verzuim en voortijdig schoolverlaten

Gezamenlijke kansen

Data: hoe gaan we met deze routes om? Bijvoorbeeld professionals alert maken, betere risico inschatting maken.

Stepping Stones: reflectie op 'doen wat nodig is'. Kan er worden geleerd van deze routes?

Efficiency: cliënten in één keer op de juiste plek. Jongeren en gezinnen moeten niet ronddwalen in het systeem, maar gelijk goed geholpen worden.

Joop van der Zee

Adviseur monitoring en datagedreven werken bij Gemeente Utrecht

“Het is een zoektocht om met behulp van data handelingsperspectief te creëren. Daarbij liggen kansen in visualisatie en analyse van beleid, maar ook valkuilen als de continue “honger” naar nieuwe bronnen en de niveaus van handelen: operationeel of beleid.”

Project Wijkfoto – 's-Hertogenbosch

Inleiding

De 'foto' van de wijk West in 's-Hertogenbosch is een nieuw instrument waarmee je trends en ontwikkelingen kunt volgen en op basis daarvan beleidskeuzes kunt maken. De foto laat op basis van data van verschillende organisaties zien hoe het op wijk- en buurtniveau staat met de gezondheid en het welzijn van de inwoners.

In de praktijk

Wijkfoto biedt gespreksstof, onderbouwing van keuzes, mogelijkheid tot het voeren van een dialoog om interventies in te zetten en beleidskeuzes maken. De weerbaarheid van jongeren is laag. De jongeren scoren minder goed op de gebieden van opvoeding, sociaal netwerk en lichamelijke gezondheid. Ouders maken zich wel zorgen over de opvoeding, maar ze maken minder vaak afspraken met het kind over onderwerpen als roken, drugs en alcohol. Groot probleem is dat ouders problemen van hun kinderen ontkennen. Vanwege deze ontkenning wordt er daarna te laat aan de bel getrokken door de ouders. Er zijn weinig jongeren die om hulp vragen. Ze denken dat ze het alleen kunnen of willen geen hulp ontvangen omdat dit wellicht een teken van zwakte kan zijn. Jongeren hebben ook vaak een negatief beeld over instanties. Professionals zijn het er allemaal over eens dat er betere lijntjes tussen de samenwerkingspartners moeten komen. Hiermee worden bijv. kinderwerk, jongerenwerk en

schoolmaatschappelijk werk bedoeld. Op basis van de resultaten van Wijkfoto West wil men gezamenlijk een voorstel indienen bij de gemeente om het volgende aan te pakken om de ouders en de jongeren te bereiken:

- aansluiten bij wat de ouders kennen zoals bijv. 10 minuten gesprekken van school;
- aansluiten bij de culturele achtergronden;
- zorgen voor persoonlijk contact. Een plek om contacten te leggen met jongeren is de Bossche vakschool.

Databronnen

Door de combinatie van data van GGD, gemeente, Farent en MEE, biedt de wijkfoto een verdieping op de thema's welzijn en gezondheid.

Gezamenlijke kansen

Het verlagen van de werkdruk bij wijkteams en focus op lange termijn doelstellingen.

- Organisatie van data. Praktijk leert dat het ophalen van data bij verschillende organisaties veel tijd kost.
- Het benutten van de kans dat je met koppeling van data overzicht en structuur kan creëren en het enthousiasme wat dan ontstaat.
- Stimuleren van samenwerking tussen onderzoeksteams en beleidsmakers.
- Draagvlak creëren onder wijkteams, door bijeenkomsten met wijkteams verplicht te maken.

Wieteke de Vries

Projectleider onderzoek
bij GGD Hart voor Brabant

“Steeds meer gemeenten hebben behoefte aan koppeling van data. De wens om het project Wijkfoto te starten komt hier uit voort. Wijkfoto laat in een oogopslag zien hoe de wijk er voor staat ten opzichte van de gemeente en andere wijken en de mogelijkheid om juist daar het gesprek over aan te gaan”.

SmartStart – Tilburg

Inleiding

In 2018 startte Hulpverleningsinstantie Sterk Huis in Goirle het project Smart Start. Doel van dit project is te komen tot een modelaanpak voor preventief beleid, om de kansen op veilig opgroeien van kinderen te vergroten en problemen bij kinderen vóór te zijn. Daarbij werkt Sterk Huis samen met Xpect Primair, Datascience Center Tilburg en de Regio Hart van Brabant.

In de praktijk

De Tilburgse Basisschool De Zuidwester in de wijk Korvel is 70 procent van de tijd bezig met zorg- en gedragsproblemen bij kinderen en slechts 30 procent met onderwijs. De wijk waarin de basisschool ligt kampt met veel problematiek.

Data en kennis worden gebruikt om (risico's op) complexe problemen bij kinderen en gezinnen vroegtijdig te signaleren. Dit door ervaring en kennis van professionals en inwoners te combineren met beschikbare data over de wijk en wetenschappelijk onderzoek. Op basis van de voorspellende data die dit oplevert, wordt passende ondersteuning op de school, bij huisartsen en in de wijk samengesteld. Daarbij is stap 1. Signaleren, stap 2. Intervenieren en stap 3. Collectieve inkoop en inzet van preventie-middelen.

Het project SmartStart heeft drie impactdoelstellingen:

1. Positieve effecten voor kind en gezin;
2. Verschuiving van kosten aantonen, van individueel naar collectief;
3. Het ontwikkelen van een data gedreven methodiek of toolkit.

Op dit moment maken de eerste resultaten van het project het mogelijk om risicoprofielen van kinderen en gezinnen op te stellen en tevens is standaard een dag in de week hulpverlening aanwezig op de school.

Databronnen

- Jeugdhulp historie
- CBS, kerncijfers: wijken en buurten, energieverbruik, inkomen, motorvoertuigen, nabijheid voorzieningen, wijken en buurten, sociale zekerheid, wonen
- WMO, GGD KIDOS
- Woningbouwcorporaties
- Politie

Gezamenlijke kansen

- Het oprichten van landelijke en regionale datalabs.
- Meer samenwerking zoeken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- Het optuigen van een coalitie DataLab jeugd en het stellen van een landelijke onderzoeksvraag die regionaal kan worden beantwoord.
- Het versnellen verkrijgen van data via het CBS. Nu duurt dit vrij lang en zijn er aanzienlijke kosten aan verbonden.

Marlon van Dijk

Programmamanager Sterk Huis

“Door vroegtijdig te signaleren en in te spelen op de te verwachten problematiek kan leed bij kinderen en gezinnen worden verminderd of zelfs worden voorkomen. Zo zorgen we er met elkaar in deze regio voor dat kinderen goed, gezond en veilig kunnen opgroeien.”

Voorspellen van VSV met datamodellen – 's-Gravenhage

Inleiding

Een van de ambities van de gemeente Den Haag is om voortijdig schoolverlaten (VSV) tegen te gaan. De afdeling leerlingzaken van de dienst Onderwijs Cultuur en Welzijn (OCW) zet verschillende instrumenten in om voortijdig schoolverlaten te verminderen. Om dit nog gericht te kunnen doen, is binnen het programma Informatie Gestuurd Werken (IGW) een project opgezet om VSV aan te pakken met data.

In de praktijk

Er is een voorspelmodel ontwikkeld op basis van een algoritme, dat aan de hand van beschikbare data een voorspelling doet over een risico. Het model krijgt data input en geeft als output de kans dat een verzuimende leerling een VSV-er wordt. De data uit verschillende bronnen zijn zorgvuldig bewerkt, waarbij indicatoren opgenomen zijn waarop het model getraind en getest wordt. Deze indicatoren zijn ingedeeld in vier domeinen, die van invloed zijn op het gedrag van een leerling, namelijk:

1. Kind – persoonlijkheidskenmerken, kenmerken over de verzuimmelding, kenmerken over de huidige opleiding en school, en kenmerken over de schoolloopbaan;

2. Gezin – samenstelling van het gezin, eventuele impactvolle gebeurtenissen, het gedrag van gezinsleden, armoede en samenstelling;
3. School – Kenmerken van de school of de kwaliteit van de school;
4. Omgeving – Fysieke buurt waarin een leerling woont, maar ook gedrag van vriendjes en klasgenoten, kenmerken van de buurt alsook de sociale samenhang van de buurt.

Resultaat is een model dat structureel kan worden ingezet in de strijd tegen VSV. Dit geeft voldoende vertrouwen om het model verder uit te bouwen en te implementeren in de praktijk.

Databronnen

- (Open) data van de gemeente Den Haag
- WMO gegevens
- CBS, microdata van het Urban Data Center
- DUO, o.a. het LBA (gemeentelijk leerlingvolgsysteem)
- Inspectie van Onderwijs

Gezamenlijke kansen

Het activeren van een netwerk dat zich bezig houdt met voorspelmodellen. Daarbij is het belangrijk dat data beschikbaar is, en er draagvlak bestaat om er mee aan de slag te gaan.

Ard Mulder

Programma manager Informatie gestuurd werken, Gemeente Den Haag

“We hebben binnen de gemeente Den Haag enkele big data experimenten uitgevoerd verdeeld over de assen: aanpak, kennis, technologie en privacy & ethiek. Bij elke onderwerp is erkenning belangrijk wat de impact van een project op de agenda is”.

Blue Zones – Amsterdam

Inleiding

Garage2020 is een netwerk van werkplaatsen om vraagstukken binnen de jeugdhulp vanuit een andere invalshoek te bekijken. In dit netwerk zitten onderzoekers, waaronder ‘bridging members’ vanuit gemeenten, die vernieuwingen proberen te definiëren, ontrafelen en te bewerkstelligen. De Garage-leden hebben verschillende achtergronden – in de zorg of juist daarbuiten. Een van de projecten die Garage2020 in opdracht van het Ministerie van VWS uitvoert, is het identificeren van blue zones op het gebied van specialistische jeugdhulp, reclassering en jeugdbescherming binnen gemeenten in Nederland.

In de praktijk

De algemene definitie van blue zones is een plek waar mensen een langer en beter leven hebben. Onderzoekers proberen te begrijpen waarom dit blue zones zijn. De gemeente Amsterdam en Garage2020 hebben dit concept toegepast op jeugdzorg in Nederland. Daarbij wordt er o.a. gekeken naar waar jeugdhulp het best bereikbaar is, er weinig uithuisplaatsingen zijn en de kwaliteit van de jeugdhulp optimaal is. Daarbij geldt als definitie van een blue zone in de jeugdzorg dat er binnen een gemeente minstens:

- Minder dan 6,99% van de jeugd in de specialistische jeugdhulp zit

- Minder dan 0,45% van de jeugd onder de jeugdbescherming valt
- Minder dan 0,14% in de jeugdbescherming onder de reclassering valt

Deze cijfers vertegenwoordigen 2/3 deel van het landelijke gemiddelde. Er worden rond de 380 gemeenten geanalyseerd en bekeken of deze kenmerken vertonen die voldoen aan de definiëring van de scope. Daarna worden de potentiële blue zones verder geanalyseerd op basis van kwalitatief onderzoek. Een blue zone die een goed werkend systeem heeft, wordt verder onderzocht om te kijken welke sociale factoren bijdragen aan een gezonde gemeente. De geanalyseerde blue zones worden als best practices gebruikt zodat andere gemeentes hun systeem binnen jeugdzorg kunnen verbeteren.

Databronnen

- CBS micro data

Gezamenlijke kansen

De definiëring van een scope (blue zones) en de analyse van data, bieden inzichten die kunnen worden gebruikt om uit te zoeken wat de beste jeugdpreventie acties zijn in Nederland en de mogelijkheid om deze te vertalen naar een brede aanpak.

Jeroen de Vries

InformatieVoorziening Sociaal,
Gemeente Amsterdam

“Het analyseren van data en mogelijke blue zones biedt de mogelijkheid om te onderzoeken wat de succesfactoren zijn en hoe we die kunnen toepassen binnen het stelsel. Denk hierbij aan wijkgerichte aanpak, preventieve aanpak, integrale aanpak en innovaties”

De Effectencalculator – Epe

Inleiding

De Effectencalculator is ontwikkeld om evaluatievragen te beantwoorden rondom vernieuwende werkwijzen in het sociaal domein. Het is een instrument dat helpt om op basis van dialoog uitspraken te doen over de effectiviteit en efficiëntie van vernieuwende aanpakken. Het is bij uitstek geschikt voor aanpakken waar maatwerk voor individuele personen centraal staat.

In de praktijk

De gemeente Epe heeft de methodiek ingezet op casussen binnen de zwaardere jeugdzorg. Voor complexe casussen worden over het algemeen zwaardere zorgproducten ingezet. Het is mogelijk om een koppeling te maken tussen BSN en de kosten van gebruik. De eerste stap hierin is het doornemen van maandrapportages. Dit doet de gemeente Epe met een team van betrokkenen. Bij elke productcode van een zorgproduct wordt gekeken naar wat de kosten zijn en hoe frequent ze voorkomen. Dan wordt er met toegangsmedewerkers en hulpverleners intensiever gekeken naar de gekoppelde persoon, waarbij persoonsgegevens anoniem worden gemaakt. Op basis van de data die hier uit voorkomt worden betrokkenen bij elkaar gehaald en wordt het beeld besproken wat op basis van de data tot stand is

gekomen. Daarbij staan de vragen centraal: is het traject tot nu toe succesvol, wat is de inzet en wat zijn de kosten hieraan verbonden? Op basis van de uitkomsten kunnen huidige casussen verbeterd worden, maar ook toekomstige casussen eerder worden herkend en biedt het de mogelijkheid om preventieve maatregelen te nemen.

Databronnen

- Dashboard big data sociaal domein van adviesbureau Eiffel
- Het zaakstelsel: voor aanvraag ondersteuning en zorg
- Externe partij: Topicus, dat data aanvangsberichten en stopberichten levert
- CBS
- Waarstaatjegemeente.nl

Gezamenlijke kansen

Uniformiteit van data: b.v. hoe definieer je; wat is een sociaal team?

Uitwisseling van kennis

Ondersteuning data gestuurd werken. Op dit moment wordt dit ervaren als een ondergeschoven kindje, waarvan het belang niet wordt erkend.

Anneke van der Ven

Beleidsontwikkelaar Sociaal Domein,
Gemeente Epe

“De kunst van het gebruik van de effectencalculator is door inzichten van data te komen tot een dialoog met betrokken stakeholders”

Kansrijk van Start – Heerlen

Inleiding

Heerlen heeft in vergelijking met het landelijke gemiddelde een hoge perinatale sterfte en slechte gezondheid van het (ongeboren) kind. Dit heeft grote gevolgen voor het kind, de ouders en toekomstige generaties. Ook heeft dit grote maatschappelijke- en economische gevolgen voor de stad Heerlen en de regio. Met het programma 'Kansrijk van Start 2018-2020' wordt met behulp van data inzichtelijk gemaakt waar de kwetsbare groepen zitten om zo preventieve maatregelen in te zetten.

In de praktijk

Overheid, het sociaal maatschappelijk werk, medische partners, zorgverzekeraars, onderwijspartners en kennisinstanties werken samen met als doel een veilig opvoed- en opgroei-klimaat voor elk kind in Heerlen te realiseren. Daarvoor heeft de gemeente Heerlen met alle betrokken partijen een monitor opgenomen in het actieprogramma, in combinatie met stevige inzet op communicatie. De informatie uit de monitor is bedoeld voor de wijkteams om doelgericht te werken in wijken waar de meest kwetsbare doelgroep zich bevindt en specifieke activiteiten worden afgestemd op basis van de verworven inzichten en data.

In overleg met de gemeente zijn een aantal kenmerken van het kind, de moeder, de vader en het huishouden geselecteerd. Die moeten inzicht geven in mogelijke

risicofactoren voor een gezonde en gelijke start voor pasgeborenen. Denk bijvoorbeeld aan de voornaamste inkomensbron binnen het gezin, of men in aanmerking komt voor een WMO-voorziening en of men gebruik maakt van de diensten van de GGZ. Maar ook geboortegewicht, zwangerschapsduur, leeftijd moeder bij krijgen 1^e kind, gebruik 1^e of 2^e lijns verloskundige zorg en aantal moeders onder 23 jaar. Op basis van deze data wordt er gekeken in hoeverre al deze factoren voorkomen bij de doelgroep en wordt de informatie uitgesplitst naar de diverse stadsdelen en wijken. Op basis van deze data worden preventieve maatregelen ingezet als:

- Het organiseren van moedercafés
- Het stimuleren van dames met overgewicht en kinderwens om af te vallen
- Babystartpakketten: alle basismiddelen die je als ouders nodig hebt bij de geboorte van een kind

Databronnen

- Basisregistratie onderwijs (BRON)
- Basisregistratie Personen (BRP)
- Onderzoek beleidsinformatie jeugd
- Perinatale gegevens Nederland (perined)
- Politiebestedingen
- Sociaal statistisch bestand (SSB)

Gezamenlijke kansen

De toepassing van de monitoring opschalen naar een landelijke standaard.

Ankie Debije

Projectleider Kansrijk van Start,
Gemeente Heerlen

“De data van de monitoring biedt ons objectieve onderbouwing voor de inzet van preventieve middelen onder de doelgroep in de gemeente Heerlen”

Monitor Ernstige Enkelvoudige Dyslexie – Eindhoven

Inleiding

Het (vroegtijdig) beheersen van de Nederlandse taal is cruciaal voor het participeren in de maatschappij. In 2018 voerde de gemeente Eindhoven een monitor Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) uit. Het verlenen van hulp bij een diagnose EED valt onder de verantwoordelijkheid van het domein jeugdzorg en de jeugdwet. De monitor is tot stand gekomen door data op te vragen bij de gecontracteerde zorgaanbieders EED. Hierdoor is het (door) verwijs gedrag per school naar de zorgaanbieders in beeld gekomen, alsmede het aantal vastgestelde EED-diagnoses en verleende zorgtrajecten door de zorgaanbieders.

In de praktijk

De monitor is uitgezet onder de gecontracteerde zorgaanbieders van de regio '21voordejeugd' (een samenwerking op jeugdzorg in Zuidoost Brabant). De monitor bracht het verloop over de periode 2015-2017 in beeld, en liet zien dat:

- Het aantal meldingen door scholen bij een zorgaanbieder in 2017 iets hoger lag dan de landelijke norm (prevalentie), namelijk 10%;

- Het aantal meldingen door scholen in 2017, die hebben geleid tot vergoede diagnostiek, lag hoger dan de norm, namelijk 44%;
- Het aantal leerlingen die de diagnose EED hadden gekregen en die door scholen bij een zorgaanbieder waren aangemeld in 2017, lag hoger: 46%.

Door deze informatie af te zetten tegenover het landelijke gemiddelde, ontstonden er inzichten waardoor gesprekken zijn aangegaan met het onderwijs en zorgaanbieders. Ook was de beschikbare informatie waardevol voor verdere beleidsontwikkeling op het gebied van preventie.

Databronnen

- Zorgaanbieders EED

Gezamenlijke kansen

Met landelijke instanties (zoals CBS) afspraken maken dat zij gerichte data gaan produceren die gemeenten kunnen gebruiken/opvragen voor het preventief jeugd beleid.

Heinz Faber

Adviseur Sociaal Domein, Gemeente Eindhoven

“Door de data inzichten van de monitor kunnen wij als gemeente constructief gesprekken aangaan met het basisonderwijs over de wijze waarop zij de ondersteuning hebben georganiseerd voor kinderen met lees- en spellingsproblemen. Hierdoor is het onderwijs in de gelegenheid om preventief verbeterstappen te zetten. Ook biedt de data inzichten om met zorgaanbieders in gesprek te gaan.”

Dit is een uitgave van:

**Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport**

Idee

Hanneke Landman, ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS)
Bert Roes, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
Thomas van Oortmerssen, Free Finch

Free Finch

Free Finch is een netwerkorganisatie en bestaat uit een hecht team van ervaren zelfstandig adviseurs en programmamanagers. Met elkaar en met onze cliënten delen we kennis, ervaring en het vermogen om verandering te realiseren. Met een analytische blik, oog voor communicatie en het proces en een flinke dosis innovatie realiseren we strategie en transformatie. Voor meer informatie: www.freefinch.nl

Heeft u vragen over deze publicatie? Of heeft u zelf een succesvol preventie-initiatief dat u wilt delen? Meld het bij Hanneke Landman, hs.landman@minvws.nl, Marieke Koppenaal-de Lange, marieke.koppenaal@minvws.nl of Bert Roes, bert.roes@vng.nl

Tekst

Thomas van Oortmerssen

Ontwerp

Xerox/OBT, Den Haag

juni 2019 | 121972